ئاپرېل «يالغانچىلار بايرىمى» توغرىسىدا

ئاپرېل «يالغانچىلار بايرىمى» توغرىسىدا

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. ئاللاھنى ماختايمىز. ئۇنىڭدىن ياردەم سورايمىز ۋە كەچۈرۈم تەلەپ قىلىمىز. نەپسىمىزنىڭ يامانلىقى، ئەمەللىرىمىزنىڭ ناچارلىقىدىن سېغىنىپ پاناھ تىلەيمىز. ئاللاھ ھىدايەت قىلغان كىشىنى ھېچكىم ئازدۇرالمايدۇ، ئاللاھ ھىدايەت قىلمىغان كىشىنى ھېچكىم توغرا يولغا باشلىيالمايدۇ.

يالغانچىلىق-ئالدامچىلىق ناچار ئەخلاق بولۇپ، ئىنسانىيەتتىكى تەبىئىتى پىترەت يالغانچىلىقنىڭ ناچار ئەخلاق ئىكەنلىكىنى قەتئى مۇقىملاشتۇرىدۇ. ساغلام ئەقىل ئىگىلىرى يالغانچىلىقنىڭ قايسى تۈرى بولىشىدىن قەتئى نەزەر ئۇنى قوبۇل قىلالمايدۇ. ساماۋى شەرئى پرىنسىپلارنىڭ ھەممىسى ئىنسانلارنى ئەخلاقسىزلىقتىن ئاگاھلاندۇرغان. بىزنىڭ توغرا دىنىمىز قۇرئان-ھەدىس ئارقىلىق كىشىلەرنى بۇ ناچار ئىللەتتىن ساقلىنىشقا بۇيرىغان يالغانچىلىقنىڭ دىنىمىزدا چەكلەنگەنلىكىگە ئىسلام ئۆلىمالىرى بىرلىككە كەلگەن. شۇ سەۋەپتىن يالغانچىلىقنىڭ ئاقىۋىتى دۇنيا-ئاخىرەتتە ياخشىلىق ئېلىپ كەلمەيدۇ.

شەرىئەت، كىشىلەرنىڭ ھەققىنى يەۋالمايدىغان، ناھەق قان تۆكۈلمەيدىغان باشقىلارنىڭ يۈز ئابرۇيىغا تاجاۋۇز قىلىنمايدىغان كىشىلەرنىڭ جېنىنى قۇتقۇزىدىغان، ئىككى تەرەپ ئارىسىنى ئىسلاھ قىلىدىغان، ئەر-ئاياللار ئارىسىدىكى مۇھەببەتنى كۈچەيتىدىغان مەلۇم ئىشلاردا يالغان سۆزلەشكە رۇخسەت قىلىنىدۇ.

شەرىئەت كىشىلەرنىڭ يالغان سۆزلىشى ۋە باشقىلارغا خالىغانچە يالغان خەۋەر يەتكۈزۈشى دۇرۇس بولىدىغان ھېچقانداق بىر كۈن ياكى سائەت-مىنۇت ۋاقىت بېكىتمىگەن، كىشىلەر ئارىسىدا كەڭ تارالغان ئاپرېل ئېيىنىڭ ئەۋۋىلىدىكى يالغانچىلىق ۋە بىر-بىرىگە يالغان خەۋەر يەتكۈزۈش ۋە بۇ كۈندە يالغان سۆزلىسە بولىدۇ دېگەن سۆزلەرنىڭ شەرىئەتتە ھېچقانداق ئاساسى يوق.

يالغانچىلىقنىڭ ھارام ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلايدىغان نۇرغۇن دەلىللەر بولۇپ، ئاللاھ تائالا بۇ ھەقتە مۇنداق دەيدۇ: «پەقەت ئاللاھنىڭ ئايەتلىرىگە ئىشەنمەيدىغانلارلا ئاللاھقا يالغان چاپلايدۇ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام يالغانچى ئەمەس، دەل ئۇلارنىڭ ئۆزلىرى يالغانچىدۇر» نەھلى سۈرىسى 105 -ئايەت .

ئىبنى كەسىر رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "ئاللاھ تائالا مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ يالغانچى ئەمەسلىكىنى، ھەقىقەتەن يالغانچىلارنىڭ ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلىغا يالغان چاپلايدىغان، ئاللاھنىڭ ئايەتلىرىگە ئىشەنمەيدىغان، كىشىلەر ئارىسىدا يالغانچىلىق بىلەن تونۇلغان دىنسىز كاپىرلاردىن ئىبارەت كىشىلەرنىڭ ئەڭ ئەسكىلىرى ئىكەنلىكىنى، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بولسا كىشىلەرنىڭ ئەڭ سەمىمى، راستچىل، ئېلىم، ئىمان ۋە ئەمەلدە كامالەتكە يەتكەن، ئۆز مىللەتلىرى ئىچىدە راستچىللىق ۋە ھەققانىيەتچىلىكى بىلەن مەشھۇر بولغان، ھەممە كىشى ئۇنى مۇھەممەد ئەمىن يەنى راستچىل مۇھەممەد دەپ ئاتايدىغانلىقىدىن

خەۋەر بەردى". (تەپسىر ئىبنى كەسىر 2- توم 588 ـ بەت).

ئەبى ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «مۇناپىقنىڭ بەلگىسى ئۈچ تۈرلۈك بولۇپ، سۆزلىسە يالغان سۆزلەيدۇ، ئامانەتكە خىيانەت قىلىدۇ، ۋەدىسىگە خىلاپلىق قىلىدۇ» بۇ ھەدىسنى بۇخارىي 33-، مۇسلىم 59- نومۇرلۇق ھەدىستە رىۋايەت قىلغان.

يالغانچىلىق تۈرىنىڭ ئەڭ قەبىھ بولغىنى ئويۇن-چاقچاق قىلىپ يالغان سۆزلەشتىن ئىبارەت.

بەزى كىشىلەر چاقچاق قىلىپ يالغان سۆزلىسە دۇرۇس بولىدۇ دەپ قارايدۇ، شۇڭا ئۇلار ئاپرېلدا ۋە باشقا ۋاقىتتا قىلغان يالغان سۆزلىرىگە چاقچاق قىلغان دەپ تۇرىۋالىدۇ، بۇ توغرا ئەمەس. بۇنىڭ شەرىئەتتە ھېچ قانداق ئاساسى يوق. بەلكى يالغان سۆزلەش چاقچاق بىلەن ياكى ئۇنىڭ غەيرى بىلەن بولسۇن ئوخشاشلا ھارام بولىدۇ.

ئىبنى ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «مەن چاقچاق قىلساممۇ ھەق سۆزنى دەيمەن» بۇ ھەدىسنى تەبەرانى رىۋايەت قىلغان، ئەلبانىي سەھىھ دېگەن.

ئەبى ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: ساھابىلار: يا رەسۇلۇللاھ! سىلە بىزگە چاقچاق قىلامال؟ دېگەندە، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام:«مەن چاقچاق قىلساممۇ ھەق سۆزنى دەيمەن» دېگەن. بۇ ھەدىسنى تىرمىزى رىۋايەت قىلغان.

ئاپرېل ئېيىدا ئومۇملاشقان يالغانچىلىقنىڭ نىمە سەۋەپتىن بولغانلىقىنىڭ ئەسلى بىلىنمىسىمۇ لېكىن بۇ توغرىدا ئالىملارنىڭ تۈرلۈك قاراشلىرى بار: بەزىلەر بۇ ئىش 3- ئاينىڭ 21- كۈنى كېچە-كۈندۈز تەڭلەشكەندە ئۆتكۈزۈلىدىغان باھار پەسلى مۇناسىۋىتىدىن پەيدا بولغان دەپ قارايدۇ. يەنە بەزىلەر: بۇ بىدئەتچىلىك ئىلگىركى ئەسىرلەردىكى بۇت پەرەسلەرنىڭ باھار پەسلىنىڭ ئەۋۋىلىدە ئۆتكۈزۈلىدىغان دىنى بايرىمىنىڭ قالدۇقلىرىغا تۇتىشىدۇ. يەنە بەزىلەر بۇ بايرام مەلۇم قوماندانلار تەرىپىدىن يولغا قويۇلغان بولۇپ، ئۆز ئەسكەرلىرىنىڭ باشقىلارغا ئالدانماسلىق ئېڭىنى ئۆستۈرۈشنى مەقسەت قىلغان دەپ قارىلىدۇ. ئاپرېل ئېيىدا ئومۇملاشقان يالغانچىلىق يۇقىرىقى ئىشلارنىڭ سەۋەبى بىلەن ئىنسانلار ئارىسىدا راۋاجلانغان دەپ قارىلىدۇ.

بەزىلەر بۇ يالغانچىلىقنىڭ ئەسلىنى بايان قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: بىزنىڭ ئارىمىزدىكى كۆپچىلىك كىشىلەر بىرىنچى ئاپرېل يالغانچىلار بايرىمى دەپ بايرام قىلىدۇ، بۇنىڭ ئەسلى مەنىسى "ئاپرېل ئالدامچىلىقى" دېگەندىن ئىبارەت بولۇپ، بۇنىڭ كەينىگە يوشۇرۇلغان ئاچچىق ھەقىقەتنى كۆپچىلىكىمىز بىلمەيمىز.

مۇسۇلمانلار بۇنىڭدىن مىڭ يىل بۇرۇن ئىسپانىيەگە ھۆكۈمرانلىق قىلىۋاتقاندا ئۇلارنىڭ كۈچىگە ھېچقانداق كۈچ تەڭ كېلەلمەيتتى، غەرب ناسارالىرى غەرب دۇنياسىدىن ئىسلامنى يوقۇتۇشنى ئارزۇ قىلغان بولسىمۇ لېكىن كۆزلىگەن مەقسىتىگە يېتەلمىگەن ئىدى.

ئىسلامنىڭ ئىسپانىيىدە تارقىلىشىغا ۋە يوقىتىشقا كۆپ قېتىم ئۇرۇنغان بولسىمۇ نەتىجە قازىنالمىغان، شۇنىڭدىن كېيىن ئىسپانىيەگە جاسۇسلىرىنى ئەۋەتىپ مۇسۇلمانلارنىڭ ئەھۋالىنى تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىپ، ئۇلارنىڭ مەغلۇب بولماسلىقىدىكى ئاساسلىق سىر ئۇلارنىڭ تەقۋالىقنى لازىم تۇتقانلىقىدىن ئىبارەت ئىكەنلىكىنى تونۇپ يەتكەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مۇسۇلمانلارنىڭ بۇ كۈچ قۇۋۋىتىنى سۇندۇرۇش ئۈچۈن پىلان تۈزۈپ، ئىسپانىيەگە ھاراق-تاماكا يۆتكەپ ھەقسىز تارقاتقان، غەربنىڭ بۇ تاكتىكىسى ئۈنۈم بەرگەن، مۇسۇلمانلارنىڭ ئىمانى ئاجىزلىشىشقا باشلىغان، بولۇپمۇ ئۆسۈپ يېتىلىۋاتقان ئىسپانىيە ياشلىرىدا ئېتىقاد سۇسلۇقى، ھاۋايى -ھەۋەسكە بېرىلىشى كۆرۈنەرلىك دەرىجىدە ئارتىپ بارغان.

ئاخىرقى نەتىجىدە غەربنىڭ كاتولىك خرىستىئانلىرى مۇسۇلمانلار 800 يىلدىن ئارتۇق ھۆكۈمرانلىق قىلغان ئىسپانىيەنى ئۆز ھۆكۈمرانلىقى ئاستىغا ئالدى. مۇسۇلمانلارنىڭ غەرناتا شەھىرىدىكى ئاخىرقى قورغىنى ئاپرىلنىڭ بىرىدە ئۇلارنىڭ قولىغا ئۆتكەن، شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلار بۇ كۈننى ئاپرىل ئالدامچىلىقى دەپ ئاتىغان(APRIL FOOL).

ئۇلار شۇ يىلدىن باشلاپ ھازىرغىچە ئاپرىلنىڭ بىرىدە بايرام قىلىپ مۇسۇلمانلارنى ئەخمەقلەر دەپ قارايدۇ. (ئەمەلىيەتتە مۇسۇلمانلار ئۇلارنىڭ دېيىشىغا ئۇسۇل ئوينىمىغىنىدا ئىدى، بەلكىم 8ئەسىر ھۆكۈمرانلىق قىلغان سەلتەنەتنى تارتقۇزۇپ قويمىغان بولاتتى)

ئۇلار ساختىپەزلىك بىلەن مۇسۇلمانلارنى ئالداشنى پەقەت غەرناتادىكى مۇسۇلمان ئەسكەرلىرىگىلا قىلمايدۇ، بەلكى بارلىق ئىسلام ئۈممىتىگە قىلىدۇ. بىزنىڭ مۇشۇ بايرامغا قاتنىشىشىمىز ئۇچىغا چىققان ھاماقەتلىك ۋە قارىغۇلارچە ئۇلارنىڭ دېيىشىغا ئۇسۇل ئوينىغانلىق، بەلكى بىزنىڭ دۈشمىنىمىزدىن ئۇلارغا قارىغۇلارچە ئەگىشىشىمىزدۇر. ئەگەر بۇ بايرامنىڭ ھەقىقى ماھىيىتىنى بىلگىنىمىزدە ئۆزىمىزنىڭ مەغلۇبىيىتىمىزنى تەبرىكلەپ بايرام قىلمىغان بولاتتۇق. قېنى سىز يەنە بۇ بايرامنى تەبرىكلەپ، بۇ كۈندە باشقىلارنى ئالداشتەك ئەخمىقانە ئىشلارنى قىلامسىز؟ ياكى تۆۋە قىلىپ يالغانچىلىقتىن تىلىڭىزنى يىغامسىز؟ بۇ ئەلۋەتتە سىزنىڭ ئىمانىڭىزغا باغلىق بىر مەسىلە!.

بىز ھەقىقەتنى بىلگەندىن كېيىن، بۇ كۈنلەردىكى مۇناسىۋەتلەرگە قاتناشماسلىق ھەققىدە ئۆزىمىزگە ۋىجدانى ۋەدە بېرىشىمىز، ئىسپانىيەنىڭ قولدىن كېتىش ۋەقەلىكىدىن ئىبرەت ئېلىپ ئىسلامنىڭ ھەقىقىتىنى تەتبىقلاپ ئىمانىمىزنىڭ سۇسلىشىپ كېتىشىگە يول قويماسلىقىمىز لازىم. (ئەترابىمىزغا قارايدىغان بولساق، دۇنيادا بەزى بىر مۇسۇلمان مىللەتلەرنى گۇناھ-مەسىيەت، ئەيش-ئىشرەت، ھاراق- تاماكا ۋە چېكىملىكلەر بىلەن ۋاستىلىق تەمىنلەپ، مىللەتنىڭ يوقىلىشىغا ئۇل ھازىرلاۋاتقان ھۆكۈمرانلارمۇ ئانچە ئاز بولمىسا كېرەك. شۇڭا بۇنداق ئەھۋالغا چۈشۈپ قالغان مۇسۇلمانلار كاللىسىنى سىلكىشى، ئەخلاقى كىرزىسقا خاتىمە بېرىپ، ئۆز مىللىتىنىڭ گۈللىنىشىگە بىر كىشىلىك تۆھپە قوشۇشى ئىمانى ۋە مىللى بۇرچىدۇر. -مۇھەررىر-)

بىز يالغانچىلىق قىلىشنىڭ ھاراملىقىنى بىلگەندىن كېيىن بۇنىڭ ھەقىقىتىنى بىلىشىمىزنىڭ زۆرۈرىيىتى يوق، بەلكى بۇ ئىسلام گۈللەنگەن دەۋرلەردە بولمىغان ياكى مۇسۇلمانلار پەيدا قىلغان ئىش بولماستىن، دىن دۈشمەنلىرىنىڭ ھىيلى-مىكىر،

ئالدامچىلىقتىن مەيدانغا كەلگەن بايرامدۇر.

ئاپرىل ئالدامچىلىقى سەۋەبىدىن يۈز بەرگەن ھادىسىلەرنىڭ سانى يوق، كىشىلەرنىڭ بەزىسى بەزىسىگە يالغاندىن بىرىنىڭ بالىسى، يەنە بىرىنىڭ ئايالى ياكى ياخشى كۆرىدىغان يېقىن كىشىلىرىنىڭ ئۆلۈپ كەتكەنلىكىدىن خەۋەر قىلغاندا، بۇ ئۇشتۇمتۇت خەۋەردىن بەزى كىشىلەرنىڭ تۇيۇقسىز ئۆلۈپ كېتىش ئەھۋاللىرى كېلىپ چىققان، بەزىلەرگە خىزمىتىدىن بىكار قىلىنغانلىق ياكى ئۆيىگە ئوت كەتكەنلىك ياكى بالىلىرىنى ماشىنا سوقۇۋەتكەنلىك توغرىسىدا خەۋەر بەرگەندە بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ ئۇلارنىڭ مېڭىسىگە قان چۈشۈش، پۇت-قولى تۇتماسلىق قاتارلىق كېسەللەرگە گىرىپتار بولۇپ قالغان، بەزى كىشىلەرگە ئايالىنىڭ باشقىلار بىلەن بىرگە تۇرغانلىقىدىن خەۋەر بېرىلگەندە ئايالىنى ئۆلتۈرۈۋېتىش ياكى تالاق قىلىۋېتىش ۋەقەلىرى يۈز بەرگەن.

بۇ توغرىدىكى ۋەقەلەر ناھايىتى كۆپ بولۇپ، بۇنىڭ ھەممىسى دىن، ئەقىل ۋە ساغلام تەبىئەت قوبۇل قىلمايدىغان يالغانچىلىقنىڭ ئاقىۋىتىدىن بولغان ئىشلاردۇر.

ئاللاھ تائالا ھەممەيلەننى يالغانچىلىقتىن ساقلىسۇن ئامىن.